

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ!
Eiropas Sociālā fonda projekts
„Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide”
(vienošanās Nr. 2010/0330/1DP/1.2.2.4.1/10/IPIA/VIAA/001)

MATERIĀLI VECĀKIEM, KURI AUDZINA BĒRNUS AR FUNKCIONĀLIEM TRAUCĒJUMIEM

*Kristīne Liepiņa,
Izglītības iniciatīvu centrs*

Brīdis, kad ģimenē ienāk bērns ir viens no gaidītākajiem un laimīgākajiem brīžiem cilvēka dzīvē. Bērns ienes dzīvē jaunas krāsas, maina attieksmi pret daudzām lietām un liek pārvērtēt vērtības. Kopš bērna piedzimšanas kā galvenā vadlīnija cauri visām vecāku darbībām vijas vēlme – lai bērns būtu laimīgs! Un arī atbildība par to.

Lai bērns varētu pilnīgi un harmoniski attīstīties kā personība, viņam ir jāaug ģimenes vidē, laimes, mīlestības un izpratnes atmosfērā. Tieši vecāki ir katram bērnam vissvarīgākie cilvēki, un vecāku sniegtais atbalsts – visbūtiskākais un nepieciešamākais.

Tomēr, ir situācijas, kad atbalsts nepieciešams arī pašiem vecākiem. Īpaši, ja viņi audzina bērnus, kuriem ir funkcionāli traucējumi. Lai gan daudzi cilvēktiesību dokumenti nosaka, ka ģimenēm ir tiesības uz valsts palīdzību un atbalstu, lai tās varētu nodrošināt, ka viņu bērns ar speciālajām vajadzībām spēj pilnībā un vienlīdzīgi ar citiem bērniem izmantot savas tiesības, diemžēl realitātē vērojams, ka vecāki bieži šādās situācijās paliek vieni – dažreiz tā ir pašas ģimenes izvēle, citreiz to nosaka citu cilvēku attieksme. Tomēr – tieši ģimene ir bērnu izaugsmes un labklājības dabiskā vide, tāpēc – jo zinošāki un stiprāki jutīsies vecāki, jo drošāks būs pamats, kas likts bērna tālākajai attīstībai un izglītībai.

Kopš 2011.gada Valsts izglītības satura centrs (VISC) īsteno projektu „Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide”. Kā liecina jau pats projekta nosaukums, tā mērķis ir radīt sistēmu, kas nodrošinātu visaptveroša atbalsta sniegšanu bērniem, kuriem šis atbalsts ir īpaši nepieciešams – bērniem ar dažādiem funkcionāliem traucējumiem.

Izglītības iniciatīvu centra (IIC) sagatavots raksts nr. 2 par jaunākajiem informatīvi metodiskajiem materiāliem **vecākiem**, kuri audzina bērnus ar funkcionāliem traucējumiem, kas sagatavots projekta „Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide” ietvaros.

Par raksta saturu atbild IIC.

2013.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ!

Eiropas Sociālā fonda projekts

„Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide”
(vienošanās Nr. 2010/0330/1DP/1.2.2.4.1/10/IPIA/VIAA/001)

Projekta ietvaros 3 Latvijas augstskolās, kas sagatavo topošos pedagogus, tika izveidotas Speciālās izglītības laboratorijas, kuru eksperti specializējās dažādu speciālo vajadzību jomu izpētē, un izstrādāja konkrētajām vajadzībām atbilstošus interaktīvus mācību materiālus un metodiskos materiālus pedagogiem.

Tā kā neviena atbalsta sistēma nevar darboties bez tās neiztrūkstoša elementa - bērna vecākiem, laboratorijas veidoja arī materiālus vecāku atbalstam. Tie ir informatīvi materiāli, lai palīdzētu vecākiem labāk izprast dažādus traucējumu veidus un rast labāko risinājumu katrai situācijai. Projekta laikā sagatavotie materiāli sniegs palīdzību vecākiem, kuri audzina:

- bērnus ar autiskā spektra traucējumiem,
- bērnus ar uzvedības traucējumiem,
- bērnus ar jauktiem attīstības traucējumiem un mācīšanās traucējumiem,
- bērnus ar garīgās attīstības traucējumiem,
- bērnus ar kohleāro implantu.

Visi izveidotie materiāli ir brīvi pieejami katram vecākam elektroniskā vidē. Tie ir atrodamī Valsts izglītības satura centra (VISC) mājas lapā: www.visc.gov.lv. Atverot šo lapu, augšējā joslā jāaktivizē sadaļa „Speciālā izglītība” un tad kreisajā malā - apakšsadaļa „ESF projekts”. Šeit var iegūt plašāku informāciju par projektā plānoto un paveikto, bet, lai iepazītos ar izstrādātajiem materiāliem, ir jādodas tālāk uz Projekta E-vidi. To palīdzēs atrast projekta logo - simpātiska un krāsaina trijotne.

!

Izglītības iniciatīvu centra (IIC) sagatavots raksts nr. 2 par jaunākajiem informatīvi metodiskajiem materiāliem **vecākiem**, kuri audzina bērnus ar funkcionāliem traucējumiem, kas sagatavots projekta „Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide” ietvaros.

Par raksta saturu atbild IIC.

2013.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ!

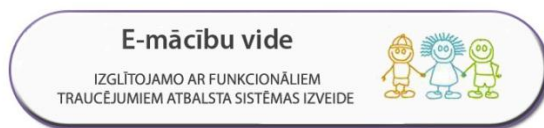
Eiropas Sociālā fonda projekts

„Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide”
(vienošanās Nr. 2010/0330/1DP/1.2.2.4.1/10/IPIA/VIAA/001)

The screenshot shows a web browser window with the URL `visc.gov.lv/specizglitiba/esf_projekts.shtml`. The navigation menu includes 'Aktualitātes', 'Vispārējā izglītība', 'Speciālā izglītība' (circled in red), 'Profesionālā izglītība', 'Interese izglītība', 'Audzināšana', and 'Valsts valodas pārbaude'. The left sidebar has a menu with 'ESF projekts' circled in red. The main content area features a header with the project title and a sub-header 'Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide'. A 'Projekta E-vide' logo is circled in red. The page also includes contact information for the project manager, Mudīte Reigase.

Aktivizējot lauciņu „Projekta E-vide”, jāturpina sekot projekta logo zīmei, to aktivizējot:

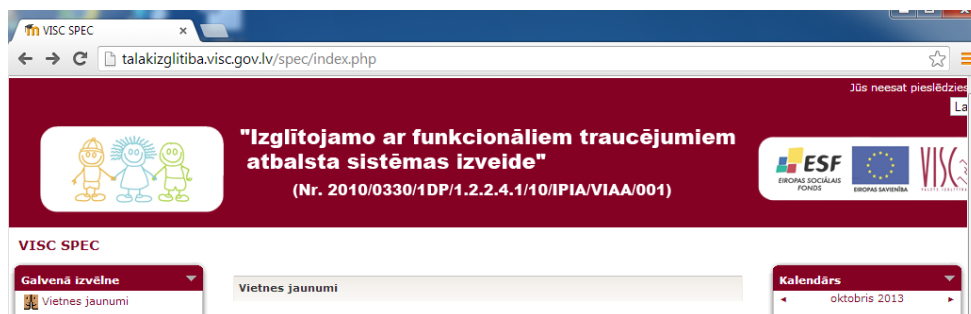

Izglītības iniciatīvu centra (IIC) sagatavots raksts nr. 2 par jaunākajiem informatīvi metodiskajiem materiāliem **vecākiem**, kuri audzina bērnus ar funkcionāliem traucējumiem, kas sagatavots projekta „Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide” ietvaros.

Par raksta saturu atbild IIC.

2013.

Tagad ekrānā parādīsies lapa, kurā apkopoti visi projektā izstrādātie materiāli – informatīvie un metodiskie materiāli pedagogiem, interaktīvie mācību materiāli, lekciju videoieraksti u.c.

Lai atvērtu vecākiem domātos materiālus, lapa ‘jāparitina’ uz leju, līdz logam: „Kursu kategorijas”, kurā jāaktivizē apakšsadaļa: „Materiāli vecākiem”.

Kursu kategorijas

Nākamajā solī ekrānā parādīsies reģistrācijas logs. Lai piekļūtu atsevišķām materiālu grupām – materiāliem vecākiem, metodiskajiem materiāliem pedagogiem un arī interaktīvajiem mācību materiāliem, nav jāreģistrējas sistēmā, bet var izmantot iespēju: „Pieslēgties kā viesim”. Šādu iespēju projekta īstenotāji gan vecākiem, gan arī pedagogiem piedāvā jau tagad, un tā tiks saglabāta arī pēc projekta noslēguma.

Izglītības iniciatīvu centra (IIC) sagatavots raksts nr. 2 par jaunākajiem informatīvi metodiskajiem materiāliem **vecākiem**, kuri audzina bērnus ar funkcionāliem traucējumiem, kas sagatavots projekta „Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide” ietvaros.

Par raksta saturu atbild IIC.

2013.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ!

Eiropas Sociālā fonda projekts

„Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide”
(vienošanās Nr. 2010/0330/1DP/1.2.2.4.1/10/IPIA/VIAA/001)

← → ↻ <https://talakizglitiba.visc.gov.lv/spec/login/index.php>

VISC SPEC ▶ Pieslēgties šajā vietnē

VISC SPEC

Vai atgriežaties šajā tīmekļa vietnē?

Pieslēdzieties šeit, izmantojot savu lietotājvārdu un paroli.
(Jūsu pārlūkprogrammā jābūt iespējotiem sīkfailiem.) ?

Lietotājvārds

Parole

Daži kursi var attiekties uz viesu piekļuvi

Vai aizmirsāt savu lietotājvārdu vai paroli?

Nākamajā logā atvērsies vecāku materiālu tēmu izklāsts:

1. Informatīvais materiāls vecākiem, kas audzina bērnus ar autismu spektru
2. Informatīvais materiāls vecākiem, kas audzina bērnus ar uzvedības traucējumiem
3. Informatīvais materiāls vecākiem par jauktiem attīstības traucējumiem un mācīšanās traucējumiem
4. Metodiskais materiāls vecākiem "Bērns ar garīgās attīstības traucējumiem ģimenē"
5. Metodiskais materiāls vecākiem "Bērns ar kohleāro implantu ģimenē"

Lai atvieglotu iepazīšanos ar izstrādātajiem materiāliem, tālāk sekos īsa anotācija par katru no tiem:

Izglītības iniciatīvu centra (IIC) sagatavots raksts nr. 2 par jaunākajiem informatīvi metodiskajiem materiāliem **vecākiem**, kuri audzina bērnus ar funkcionāliem traucējumiem, kas sagatavots projekta „Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide” ietvaros.

Par raksta saturu atbild IIC.

2013.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ!

Eiropas Sociālā fonda projekts

„Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide”
(vienošanās Nr. 2010/0330/1DP/1.2.2.4.1/10/IPIA/VIAA/001)

1. Informatīvs materiāls vecākiem, kas audzina bērnus ar autisma spektru

(Izstrādāja: Liepājas Universitātes Speciālās izglītības laboratorija)

Materiāla ievaddaļā sniegta informāciju par to, kā labāk ar šo materiālu strādāt. Kā norāda paši autori, materiāls ir veidots, lai veicinātu konstruktīvu vecāku un pedagogu sadarbību, kopīgi rūpējoties par bērnu ar autiskā spektra traucējumiem. Materiālam nav satura rādītāja, tas ir veidots uz atsevišķām lapām un katrā lapā sniegto informāciju var iepazīt kā atsevišķu nodaļu.

Materiāla sākumā ir izvilkums no Eiropas Padomes „Rezolūcijas par izglītību un sociālo iekļaušanu bērniem un jauniešiem ar autiskā spektra traucējumiem”, kas cita starpā atgādina, ka „vecākiem un pakalpojumu sniedzējiem ir jāsaprot, ka cilvēkiem ar autiskā spektra traucējumiem nav raksturīgas uzvedības problēmas, – tās rodas, bērnam nonākot saskarsmē ar apkārtējo vidi.” (Ar visu Rezolūcijas tekstu var iepazīties: www.vvc.gov.lv/export/sites/default/docs/.../CMRecx2009x9.doc).

Materiāla tālākajās lapās ir iekļauts ģimenes jēdziena skaidrojums un dažas vecāku atziņas. Viena lapa veltīta mītiem, kas saistās ar ģimenēm, kurās aug bērns ar autiskā spektra traucējumiem – par vecāku - mātes un tēva lomu, par brāļu un māsu attiecībām, ģimenes vēlmi pašiem tikt galā ar visām grūtībām u.c.

Vēl vienā materiāla lapā iekļauta informācija par atbalstošu vidi. Tajā raksturota atbalsta komanda - tās sastāvs, darbības mērķi un uzdevumi un sadarbības veidošana ar vecākiem.

Tā kā atbalsts ir nepieciešams ne tikai bērnam, bet arī vecākiem, lapas otrajā pusē tiek sniegta Velku biedrības atbalsta formula vecākiem: „Palīdzi savam bērnam un ģimenei, vispirms palīdzot sev!”, iepazīstinot ar atbalsta grupām, kuru mērķis ir „sniegt un saņemt cilvēcisku cieņu, palīdzēt sadzīvot ar zaudējumu, ar sāpēm, veicināt cilvēkos savu spēku apzināšanos, izaugsmi un pašcieņu”. Velku biedrībai ir plaša un ilglaicīga pieredze

Izglītības iniciatīvu centra (IIC) sagatavots raksts nr. 2 par jaunākajiem informatīvi metodiskajiem materiāliem **vecākiem**, kuri audzina bērnus ar funkcionāliem traucējumiem, kas sagatavots projekta „Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide” ietvaros.

Par raksta saturu atbild IIC.

2013.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ!

Eiropas Sociālā fonda projekts

„Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide”
(vienošanās Nr. 2010/0330/1DP/1.2.2.4.1/10/IPIA/VIAA/001)

atbalsta grupu veidošanā, kas balstās uz pašpalīdzības un atbalsta principiem cilvēkiem ar līdzīgām problēmām. Atbalsta grupu būtību spilgti raksturo pašu vecāku domas, kas arī iekļautas materiālā. Lūk, viena no tām: „Ja kāds meklē vērtīgu informāciju, jebkuru emociju pieņemšanu, svētīgu iespēju dalīties pieredzē, tad to visu kopā ar neviltošu savstarpēju palīdzību, prieku un virzību uz priekšu var saņemt atbalsta grupā”.

Atsevišķa lapa ir veltīta arī vingrinājumiem un nodarbībām ar bērniem, kam ir autiskā spektra traucējumi. Tie ietver ieteikumus kontakta ar bērnu nodibināšanai, saskarsmes prasmju, uztveres un izziņas darbības, kā arī valodas attīstības veicināšanai.

Pārējās 10 informatīvā materiāla lapas ir veidotas, balstoties uz patiesiem vecāku stāstiem. Visām lapām ir vienota uzbūve: katra lapa atspoguļo atsevišķa vecāka pieredzes stāstu: „ Stāsta vecāki...”, sniedz problēmas aprakstu sadaļā „Problēmas atpazīšana” un ar konkrēto gadījumu saistīto terminu skaidrojumu sadaļā „Skaidrojošajā vārdnīcīņā”. Lapas otrajā pusē tiek piedāvāta problēmas analīze un rekomendācijas vecākiem gan bērna attīstības veicināšanai, gan sadarbībai ar izglītības iestādi.

2. Informatīvs materiāls vecākiem, kas audzina bērnus ar uzvedības traucējumiem

(Izstrādāja: Liepājas Universitātes Speciālās izglītības laboratorija)

Materiāls ir veidots vecāku un pedagogu sadarbības veicināšanai bērnu uzvedības traucējumu novēršanā. Tas ietver skaidrojumus par uzvedības izpratni kopumā, par faktoriem, kas ietekmē bērna uzvedību ģimenē, par pieaugušo uzvedības tiešo ietekmi uz bērna uzvedību. Vecāku pieredzes un dzīves situāciju ilustrācijas, kas bagātīgi izmantotas materiālā, mudina vecākus pārdomāt, salīdzināt un izvērtēt pašiem savu pieredzi.

Materiāls sākas ar pašu vecāku sniegtiem emocionāliem bērnu uzvedības problēmu piemēriem, jau ar pirmajiem teikumiem atklājot to plašo spektru. Taču, kā uzsver materiāla autori, visās situācijās vienojošais elements ir – „bērnu neatbilstoša uzvedība

Izglītības iniciatīvu centra (IIC) sagatavots raksts nr. 2 par jaunākajiem informatīvi metodiskajiem materiāliem **vecākiem**, kuri audzina bērnus ar funkcionāliem traucējumiem, kas sagatavots projekta „Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide” ietvaros.

Par raksta saturu atbild IIC.

2013.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ!

Eiropas Sociālā fonda projekts

„Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide”
(vienošanās Nr. 2010/0330/1DP/1.2.2.4.1/10/IPIA/VIAA/001)

vienmēr ir grūtības kādam – vecākiem, skolotājiem, vēlāk arī citiem sabiedrības locekļiem un pašam bērnam”. Un, patiesībā, arī piedāvātais pirmais solis visos risinājumos ir līdzīgs – mainīt savu (pieaugušā, vecāka) izturēšanos un attieksmi pret bērnu.

Materiāls sniedz atbildi uz jautājumu, kas ir uzvedība, piedāvājot dažādas tās definīcijas, un norādot, ka uzvedības veidošanās pamatā ir bērna vajadzības – labi justies, būt veiksmīgam, būt pieņemtam un patīkt citiem, būt sadzirdētam, saprastam, saņemt uzmanību, būt vajadzīgam ģimenē, augt, attīstīties, dziedēt fiziskās un dvēseles sāpes, realizēties. Tieši šo vajadzību neapmierināšana rada nepieņemamu, agresīvu uzvedību.

Materiāls iepazīstina ar dažādiem uzvedības traucējumu veidiem un to pazīmēm, kā arī atklāj bērna emociju un nepiemērotas uzvedības ciešo saikni.

Materiālā uzvedības traucējumi ir apkopoti problēmsituāciju grupās:

- Gribu, negribu!
- Tagad drīkst, tagad nedrīkst!
- Bērns agresīvi uzvedas.
- Visi par viņu sūdzas.
- Bērns melo.
- Bērns zog.
- Vai hiperaktīvs bērns?
- Bērni ar deviantu uzvedību.

Katru uzvedības problēmu raksturo īsi, vecāku sniegti bērna uzvedības apraksti, kam pievienots speciālistu sniegts situācijas skaidrojums, norādot gan iespējamās šādas uzvedības iemeslus, gan arī ieteikumus, kā šādās situācijās rīkoties. Kā ļoti būtiska un nozīmīga informācija ir piedāvātie piemēri, kuros atspoguļoti pieaugušo izmantotie tipiskie teikumi bērna nepiemērotas uzvedības izpausmju laikā, un tas, kā šos pašus teikumus sadzird un saprot bērns, kas vēlreiz apliecina, cik atbildīgi un uzmanīgi ir jāizvēlas vārdi, kuri tiek adresēti bērnam.

Izglītības iniciatīvu centra (IIC) sagatavots raksts nr. 2 par jaunākajiem informatīvi metodiskajiem materiāliem **vecākiem**, kuri audzina bērnus ar funkcionāliem traucējumiem, kas sagatavots projekta „Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide” ietvaros.

Par raksta saturu atbild IIC.

2013.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ!

Eiropas Sociālā fonda projekts

„Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide”
(vienošanās Nr. 2010/0330/1DP/1.2.2.4.1/10/IPIA/VIAA/001)

Materiāla autori aktualizē arī jautājumu par soda nepieciešamību, sodīšanas vietā ar konkrētiem piemēriem piedāvājot vecāku reakcijas alternatīvas, kas ļautu bērnam izprast savas neatbilstošās uzvedības sekas, bet nepieļautu cieņas aizskārumu.

Materiāla beigu daļā autori sniedz ieteikumus, kā labāk paslavēt bērnu, kā arī palīdz atpazīt traucēkļus pieaugušo un bērna sadarbībā.

Materiāls noslēdzas ar 4 uzdevumiem vecākiem, kuru izpilde varētu būt ne tikai interesanta, bet arī ļoti noderīga katram vecākam.

3. Informatīvais materiāls vecākiem par jauktiem attīstības traucējumiem un mācīšanās traucējumiem

(Izstrādāja: Latvijas Universitātes Speciālās izglītības laboratorija)

Šo informatīvo materiālu veido divas daļas: Buklets un „Vecāku mape”. Bukleta sākumā uzskaitītas pazīmes, kas var liecināt par jauktiem attīstības traucējumiem bērniem pirmsskolas vecumā un mācīšanās traucējumiem skolas vecuma bērniem, tomēr nozīmīgs ir autoru atgādinājums vecākiem, nepārsteigties ar bērna traucējumu diagnosticēšanu, atstājot to speciālistu ziņā.

Informatīvais materiāls sniedz dažādu mācīšanās traucējumu aprakstus, norādot arī uz to atšķirībām no mācīšanās grūtībām un piedāvā vecākiem jautājumus pārdomām, izvēloties bērnam atbilstošu izglītības iestādi. Bukletā atrodami ieteikumi ģimenes veiksmīgai sadarbībai ar bērna skolotājiem, kā pirmo sadarbības soli minot nepieciešamību jau pašā skolas gaitu sākumā noskaidrot, kuri pedagogi un speciālisti ar bērnu sadarbosies, un ar šiem cilvēkiem tikties, lai vienotos par visām iesaistītajām pusēm vēlamāko saziņas veidu.

Izglītības iniciatīvu centra (IIC) sagatavots raksts nr. 2 par jaunākajiem informatīvi metodiskajiem materiāliem **vecākiem**, kuri audzina bērnus ar funkcionāliem traucējumiem, kas sagatavots projekta „Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide” ietvaros.

Par raksta saturu atbild IIC.

2013.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ!

Eiropas Sociālā fonda projekts

„Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide”
(vienošanās Nr. 2010/0330/1DP/1.2.2.4.1/10/IPIA/VIAA/001)

Materiāls arī iepazīstina vecākus ar izglītības iestādēs strādājošajiem speciālistiem, raksturojot katra speciālista galvenos uzdevumus un kompetences, un atbalsta komandas darbu.

Vēl materiālā ir iekļauta noderīga informācija:

- plašs literatūras saraksts, kur vecāki var meklēt atbildes uz dažādiem jautājumiem,
- nozīmīgāko normatīvo dokumentu uzskaitījums, kuri nosaka skolas un ģimenes atbildības jomas audzināšana, kā arī informācija par bezmaksas juridisko palīdzību,
- informācija par iespējām saņemt palīdzību bērnam ar speciālām vajadzībām,
- iekļaujošas izglītības atbalsta centru kontaktinformācija,
- atzīmējamās dienas.

Materiāla otri daļu - „Vecāku mapī” veido dažādu gadījumu apraksti. Katra lapa ir atsevišķs kāda bērna stāsts, kurā dots īss situācijas raksturojums, paralēli viens otram tiek atklāts ģimenes un pedagogu un speciālistu redzējums, bet lapas otrā puse veltīta ieteikumiem ģimenei. Ieteikumi strukturēti tā, lai veicinātu vispusīgu bērna attīstību, ietverot fizisko veselību un labklājību, sociālās kompetences, emocionālo briedumu, valodu un izziņas prasmes, saskarsmes prasmes un sadarbību ar skolotājiem.

4. Metodiskais materiāls vecākiem "Bērns ar garīgās attīstības traucējumiem ģimenē"

(Izstrādāja: Rēzeknes Augstskolas Speciālās izglītības laboratorija)

Materiālu veido 2 daļas - metodiskais materiāls un 20 kartes vecākiem. Metodiskais materiāls vienkāršā un saprotamā veidā sniedz informāciju vecākiem par to, kas ir garīgās attīstības traucējumi un kādi ir to rašanās iemesli. Autori atklāj bērnu ar garīgās attīstības traucējumiem attīstības īpatnības, atsevišķi izdalot bērnus ar viegliem un bērnus ar vidēji smagiem un smagiem garīgās attīstības traucējumiem. Turpmākās

Izglītības iniciatīvu centra (IIC) sagatavots raksts nr. 2 par jaunākajiem informatīvi metodiskajiem materiāliem **vecākiem**, kuri audzina bērnus ar funkcionāliem traucējumiem, kas sagatavots projekta „Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide” ietvaros.

Par raksta saturu atbild IIC.

2013.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ!

Eiropas Sociālā fonda projekts

„Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide”
(vienošanās Nr. 2010/0330/1DP/1.2.2.4.1/10/IPIA/VIAA/001)

materiāla nodaļas veltītas dažādu sajūtu: taustes, kustību aktivitātes, locītavu un muskuļu sajūtas, roku un pirkstu, runas un valodas, redzes sajūtas attīstībai. Materiāls sniedz informāciju arī par dzīves prasmju apguvi un rotaļas nozīmi bērnam ar garīgās attīstības traucējumiem attīstībā, iekļaujot atsauces uz praktiskiem piemēriem un aktivitātēm, kas aprakstītas materiāla pielikumā – kartēs vecākiem.

Kartes ir patīkami vizuāli noformētas, tā atvieglojot informācijas uztveršanu. Katra karte ir veltīta atsevišķai tēmai. Pirmās trīs kartes pārskatāmas tabulas veidā sniedz informāciju par bērnu ar normālu intelektu attīstību un attīstības īpatnībām bērniem ar viegliem un bērniem ar vidēji smagiem un smagiem garīgās attīstības traucējumiem, aprakstot šo attīstību attiecīgi – pirmajā dzīves gadā, vecumā no 1 līdz 4 gadiem un vecumā no 5 līdz 7 gadiem.

4.karte „Bērns ar garīgās attīstības traucējumiem skolā” sniedz informāciju par izglītības programmām, kas ir piemērotas bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem un izglītības apguves iespējām, kā arī sniedz praktisku informāciju par dokumentiem, kas nepieciešami mācības uzsākot. Vēl kartē iekļauti padomi vecākiem, kuru bērni apmeklē skolu.

5.karte sniedz informāciju par speciālistiem, kas var palīdzēt vecākiem pilnīgāk izziņāt sava bērna attīstības īpatnības, viņa stiprās un arī vājās attīstības puses. 6.karte sniedz informāciju par valsts un pašvaldību pedagoģiski medicīnisko komisiju darbu un komisijai iesniedzamo dokumentu uzskaitījumu. 7.karte piedāvā vienkāršus ieteikumus vecākiem, kā izskaidrot citiem bērniem ģimenē, ka viņu māsa vai brālis ir īpašs. 8.karte sniedz padomus vecākiem ikdienu dzīves organizēšanā, savukārt, dzīves prasmju apguvei veltīta 9.karte, informējot par to, ko bērnam ar garīgās attīstības traucējumiem ir svarīgi apgūt, lai viņš būtu sagatavots turpmākajai dzīvei, un, kādi noteikumi jāievēro dažādu prasmju apgūvē.

Nākamajās kartēs ietverta informācija un praktiski ieteikumi (vingrinājumi un spēles) dažādu attīstības jomu veicināšanai: Vingrinājumi taustes sajūtas attīstībai (10.karte), Vingrinājumi kustību attīstībai un nostiprināšanai (11.karte), Spēles kustību aktivitātes

Izglītības iniciatīvu centra (IIC) sagatavots raksts nr. 2 par jaunākajiem informatīvi metodiskajiem materiāliem **vecākiem**, kuri audzina bērnus ar funkcionāliem traucējumiem, kas sagatavots projekta „Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide” ietvaros.

Par raksta saturu atbild IIC.

2013.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ!

Eiropas Sociālā fonda projekts

„Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide”
(vienošanās Nr. 2010/0330/1DP/1.2.2.4.1/10/IPIA/VIAA/001)

nostiprināšanai (12.karte), Vingrinājumi roku pirkstu attīstībai (13.karte), Vingrinājumi bērna valodas un runas attīstībai (14.karte), Skaitāmpantiņi (15.karte), Vingrinājumi dzirdes sajūtas attīstībai (16.karte).

17.karte sniedz plašu bērna attīstību veicinošu rotaļlietu un dažādu priekšmetu uzskaitījumu, raksturojot arī katras minētās lietas konkrēto ietekmi uz bērnu, tomēr autori atgādina, ka bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem rotaļlietas neizsauc tādu prieku kā bērniem ar normālu intelekta attīstību, tāpēc neatsverama ir vecāku rotaļāšanās kopā ar bērnu, mācot viņam apgūt rotaļāšanās prasmes.

Noslēguma kartes sniedz konkrētu informāciju vecākiem par iespējām saņemt valsts apmaksātus tehniskos palīgīdzekļus, ja bērnam ir arī papildus kustību, redzes vai dzirdes traucējumi (18.karte), noderīgu informāciju par nevalstiskajām organizācijām, kas sniedz atbalstu un palīdzību vecākiem (19.karte), kā arī informāciju par noderīgām interneta saitēm (20.karte).

5. Metodiskais materiāls vecākiem "Bērns ar kohleāro implantu ģimenē"

(Izstrādāja: Rēzeknes Augstskolas Speciālās izglītības laboratorija sadarbībā ar Valmieras vājdzirdīgo bērnu internātvidusskolas – attīstības centra pedagoģēm I.Kursīti un U.Strazdiņu)

Informatīvi metodiskais materiāls veidots kā atbildes uz vecāku visbiežāk uzdotajiem jautājumiem. Tas vienkāršā un saprotamā veidā, bagātīgi izmantojot attēlus, iepazīstina ar to, kā dzird auss, kādi ir dzirdes traucējumu veidi un kas ir audiogramma. Materiāls palīdz izprast, kas ir kohleārais implants un kā tas darbojas, kā arī sniedz vērtīgu informāciju par jautājumiem, kas saistīti ar kohleārā implanta operāciju, par piesardzības pasākumiem, kas jāievēro un par nepieciešamo rehabilitāciju pēc operācijas.

Materiāla pielikumā ir 20 krāsainas kartes, kurās doti praktiski ieteikumi vecākiem kā darboties ar bērnu pirms un pēc kohleārās implantācijas, sniegta informācija par to, kādi

Izglītības iniciatīvu centra (IIC) sagatavots raksts nr. 2 par jaunākajiem informatīvi metodiskajiem materiāliem **vecākiem**, kuri audzina bērnus ar funkcionāliem traucējumiem, kas sagatavots projekta „Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide” ietvaros.

Par raksta saturu atbild IIC.

2013.

EIROPAS SOCIĀLAIS
FONDS

EIROPAS SAVIENĪBA

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ!

Eiropas Sociālā fonda projekts

„Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide”
(vienošanās Nr. 2010/0330/1DP/1.2.2.4.1/10/IPIA/VIAA/001)

apstākļi nepieciešami dzirdes un runas attīstīšanai un piedāvāti ieteikumi saskarsmes un apmācības veicināšanai. Kartēs atrodama informācija par skaņu atdarinājumiem un kopīgas klausīšanās nozīmi, palīdzot vecākiem apzināties, cik daudzas lietas bērnam ir jāiemācās saklausīt. Kartes piedāvā rotaļas dzirdes atmiņas treniņam, kuras var izmantot gan ārā, gan istabā, un pat braucot transporta līdzeklī vai ejot uz veikalu. Materiāla veidotāji atgādina, ka dzirdes uztveres attīstīšanai un valodas krājuma veidošanai var izmantot jebkuru mājās sastopamu priekšmetu vai lietu, aprakstot dažādu sadzīves priekšmetu pielietojuma iespējas. Vēl kartēs atrodami ieteikumi dziesmām un rotaļām, dabīgo žestu lietošanai, bērnu runas rosināšanai un vārdu krājuma un sociālo prasmju attīstīšanai ikdienā. Tiek sniegta arī informācija par ģimenes locekļu līdzdalības nepieciešamību nodarbībās pie surdologopēda. Atsevišķa karte ir veltīta bērnam piemērotas izglītības iestādes izvēlei, iepazīstinot vecākus ar ieteicamajām izglītības programmām. Vērtīgi ieteikumi par sadarbību ar skolotājiem un atbalsta komandas veidošanu, kā arī noteikumi, ar kuriem vecākiem vēlams iepazīstināt skolotājus, kas iepriekš nav strādājuši ar bērniem, kuriem ir dzirdes traucējumi, atrodami 16.kartē „Bērns ar kohleāro implantu dodas uz skolu.” Vēl kartēs atrodama informācija, kā palīdzēt bērnam mācīties un veidot labus mācīšanās ieradumus. Tomēr, tik par svarīgi kā mācīties, bērnam ir arī draudzēties - padomi, kā iemācīt bērnam atrast draugus un ar tiem sarunāties ir atrodami 18.pielikuma kartē. Un, visbeidzot, noslēguma kartēs atrodami vecāku pieredzes stāsti un noderīga informācija, kur meklēt palīdzību.

Izglītības iniciatīvu centra (IIC) sagatavots raksts nr. 2 par jaunākajiem informatīvi metodiskajiem materiāliem **vecākiem**, kuri audzina bērnus ar funkcionāliem traucējumiem, kas sagatavots projekta „Izglītojamo ar funkcionāliem traucējumiem atbalsta sistēmas izveide” ietvaros.

Par raksta saturu atbild IIC.

2013.